

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 20 april 1936 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om viss ändring i tjänstepensionsreglementet för arbetare.

I en inom andra kammaren under nr 461 väckt, till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisad motion, har herr *Brädefors* hemställt, »att riksdagen måtte besluta en sådan ändring av gällande tjänstepensionsreglemente för arbetare, att arbetaren får tillgodoräkna sig i pensionshänseende all den tid, som arbetaren på grund av offentliga uppdrags fullgörande av statlig eller kommunal karaktär är förhindrad att tjänstgöra vid verket».

Till stöd för sitt yrkande anför motionären följande:

»I det av Kungl. Maj:t utfärdade reglementet av den 30 juni 1934 angående tjänstepension för arbetare i statens tjänst, vilken grundar sig på den av 1934 års riksdag beslutade lagen om tjänstepensionsreglemente för arbetare, stadgas i § 2 mom. 1, att 'tjänstear, som avses i detta reglemente, beräknas för tid, under vilken arbetare vidkänts pensionsavdrag, varom förmåles i 3 och 4 par.' I par. 3 mom. 3 säges det: 'är arbetare vid ordinarie avlöningstillfälle icke berättigad att utbetomma någon avlöning för den tidsperiod löneutbetalningen avser, skall han icke heller vidkännas pensionsavdrag för nämnda tidsperiod'. Dessa bestämmelser verka mycket orättvist under vissa omständigheter, t. ex. om arbetaren på grund av offentliga uppdrags fullgörande är förhindrad att tjänstgöra på sin arbetsplats vid verket under längre eller kortare tid av året.

Detta innebär inte endast, att arbetaren, som på grund av fullgörande av sina medborgerliga skyldigheter inom statliga och kommunala livet, vid pensionsålderns inträdande får vidkännas bestraffning härför i form av avkortad pension, utan det innebär även ett orättvist tillbakasettande av arbetarpersonalen i jämförelse med den ordinarie personalen.»

Enligt civila tjänstepensionsreglementet beräknas tjänstår för tid, under vilken tjänsteman före uppnående av stadgad pensionsålder innehaft med pensionsrätt förenad befattning i statens tjänst eller haft att vidkännas pensionsavdrag enligt bestämmelserna i tjänstepensionsreglementet för arbetare eller för vilken erlagts avgift för tjänstepensionering till statlig eller statsunderstödd pensionsinrättning. De olika slag av ledigheter, som skola föranleda avdrag vid tjänstårsberäkningen, hava uttryckligen angivits i författningstexten. Vid tjänstårsberäkningen skall avdrag göras för tid om minst 15 dagar i följd, under vilken tjänstledighet åtnjutits för svag hälsas vårdande, för havandeskap eller barnsörd eller för enskild angelägenhet, så ock för tid, under vilken tjänsteman varit tagen i häkte eller avstängd från tjänst-

göring eller utan giltigt förfall avhållit sig från tjänstgöring. Däremot sker ej avdrag i tjänstetiden för tid, varunder tjänsteman åtnjutit tjänstledighet på grund av, bland annat, offentligt uppdrag.

Huvudregeln för tjänstårsberäkning enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare är, att tid, under vilken arbetare före uppnående av stadgad pensionsålder genom pensionsavdrag bidragit till sin pensionering, får räknas honom till godo för pension. Härigenom ernås, att tjänstår och »avdragsår» i stort sett komma att sammanfalla. Bestämmelsen i fråga synes bl. a. hava betingats av administrativa skäl, i det att förandet av den tjänstematrikel, som skall finnas upplagd för att tjäna till ledning vid prövning av arbetares pensionsrätt, därigenom avsevärt förenklas.

Utskottet. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, äger vid tjänstårsberäkning enligt civila tjänstepensionsreglementet avdrag icke rum för tid, varunder tjänstledighet åtnjutits på grund av offentligt uppdrag, medan däremot sådant avdrag göres enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare. Denna skillnad torde närmast sammanhänga med de olika system, som gälla beträffande tjänstårsberäkningen enligt de båda reglementena, i det att denna beräkning enligt civila tjänstepensionsreglementet anknyter till innehavet av den pensionsberättigande befattningen — med avdrag för tid, då av vissa angivna anledningar tjänstgöring ej fullgjorts — medan enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare tjänstårsberäkningen, oavsett huruvida själva anställningen fortfar eller ej, hänför sig allenast till tid, då på grund av fullgjort arbete pensionsavdrag å avlöningen ägt rum. Enligt utskottets mening kan det emellertid trots nämnda åtskillnad ifrågasättas, huruvida ej anledning förefinnes att söka åstadkomma sådan ändring i tjänstepensionsreglementet för arbetare, att likställighet mellan tjänstemän och arbetare åvägbringas beträffande rätten till tjänstårsberäkning för tid, då under själva anställningens fortvaro anställningshavaren på grund av offentligt uppdrag ej fullgör tjänstgöring. En åtgärd i sådan riktning torde knappast behöva i nämnvärd mån minska de fördelar ur administrativ synpunkt, som man velat ernå genom nuvarande enkla regler för tjänstårsberäkningen för arbetare. Den närmare utredning av frågan, som erfordras före utarbetande av förslag till författningsändringar, synes emellertid böra verkställas genom Kungl. Maj:ts försorg. Utskottet har därför ansett sig böra inskränka sig till att förorda en hemställan från riksdagens sida om utredning och förslag i ämnet.

På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 461, må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville, i överensstämmelse med vad utskottet ovan förordat, låta verkställa utfredning i fråga om ändrade bestämmelser

för tjänstårsberäkning för arbetare i statens tjänst samt där-
efter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen
kan giva anledning.

Stockholm den 20 april 1936.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar *Lindgren, Bjurström, Ström* i Lidköping, *Ehrn-
berg, Berling, Nilsson* i Mölndal, *Bodin* och *Mannerskantz*;

från a n d r a kammaren: herrar *Leffler, Lovén, Laurén**, *Paulsen, K. A. West-
man, Andersson* i Falkenberg*, *Carleson** och *Severin*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
